

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายบุญส่ง กุลบุปผา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓/๒๕๕๖

เรื่องพิจารณาที่ ๔๗/๒๕๕๕

วันที่ ๑๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๖

ประเด็นวินิจฉัย

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุยกพรรคชีวิตที่ดีกว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือไม่

ประเด็นที่สอง กรรมการบริหารพรรคชีวิตที่ดีกว่า จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ ภายในกำหนดห้าปีนับตั้งแต่วันที่พรรคชีวิตที่ดีกว่าถูกยุบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ หรือไม่

ความเห็น

ประเด็นที่หนึ่ง มีเหตุยกพรรคชีวิตที่ดีกว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง หรือไม่

พิจารณาคำร้องและเอกสารประกอบแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมือง (ผู้ร้อง) ได้มีประกาศรับแจ้งการจัดตั้งพรรคชีวิตที่ดีกว่า (ผู้ถูกร้อง) เป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๕๒ และได้มีประกาศตอบรับการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรค ข้อบังคับพรรค และกรรมการบริหารพรรคอีกหลายครั้ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคม

ของทุกปี เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงสิ้นปีปฏิทิน และพรรคสองกำหนดว่า เมื่อครบระยะเวลาการรายงาน หากพรรคการเมืองยังไม่ได้รายงานให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้ หัวหน้าพรรคการเมืองรายงานภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าพ้นกำหนดระยะเวลาแล้วยังมิได้รายงาน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้นายทะเบียนโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการ เพื่อให้มีการยุบพรรคการเมืองนั้น สำหรับรายงานดังกล่าวพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ พรรคสอง (๕) กำหนดให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของ พรรคการเมือง

ผู้ร้องได้รับรายงานการดำเนินกิจการของผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕ แต่ปรากฏว่า รายงานดังกล่าวไม่ได้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของผู้ถูกร้อง ผู้ร้องจึงได้มีหนังสือที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๑/๖๕๓๘ ลงวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕ แจ้งให้ผู้ถูกร้องนำรายงานการดำเนินกิจการ ของผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เข้าพิจารณาโดยที่ประชุมใหญ่แล้วแจ้งให้ผู้ร้องทราบภายในวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๕ โดยผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ต่อมาผู้ร้องได้รับรายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปีของผู้ถูกร้องเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ซึ่งได้มีการรับรองความถูกต้องของรายงานการดำเนินกิจการของผู้ถูกร้องในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ แต่ปรากฏว่า การประชุมใหญ่ดังกล่าวไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙ เนื่องจากองค์ประชุมของที่ประชุมใหญ่ของผู้ถูกร้อง ไม่มีผู้แทนสาขาของพรรคการเมืองเข้าร่วมประชุมแต่อย่างใด สาเหตุเป็นเพราะคณะกรรมการบริหาร ของผู้ถูกร้องได้มีมติขอให้ยุบเลิกสาขาพรรคการเมืองของผู้ถูกร้องจำนวน ๒๑ สาขา และผู้ร้อง ได้มีหนังสือที่ ลต (ทบพ.) ๐๔๐๑/๑๒๘๐๕ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๔ แจ้งตอบรับการยุบเลิก สาขาพรรคดังกล่าวและแจ้งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการจัดตั้งสาขาพรรคให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดต่อไป โดยผู้ถูกร้องได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๕๔ แต่ผู้ถูกร้องก็ได้ดำเนินการ จัดตั้งสาขาพรรคของผู้ถูกร้องแต่อย่างใด แม้ผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องดำเนินการแล้วก็ตาม

ในชั้นพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ถูกร้องได้รับสำเนาคำร้องแล้วมิได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า มีเหตุให้ยุบพรรคผู้ถูกร้องตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๔๒

วรรคสอง หรือไม่ พิจารณาแล้ว เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวัน นับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน และกำหนดให้การจัดทำรายงานดังกล่าวให้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่พรรคการเมืองตามมาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) ตามข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ถูกร้อง ได้รับการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๔๒ จึงอยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะต้องจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา ซึ่งผู้ถูกร้องได้รายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๔ แต่เป็นรายงานที่ไม่ได้กระทำโดยที่ประชุมใหญ่ของพรรค เนื่องจากองค์ประชุมไม่ครบตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น รายงานการดำเนินกิจการของพรรคที่ส่งให้นายทะเบียนพรรคการเมือง จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) ข้อเท็จจริงจึงรับฟังเป็นยุติได้ว่าผู้ถูกร้องไม่สามารถดำเนินการจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคในรอบปีที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง และเป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘ วรรคสอง (๕) ได้ เมื่อผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกร้องจัดทำรายงานให้ผู้ร้องและส่งให้ผู้ร้องดำเนินการภายในเวลาที่กำหนด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ วรรคสอง แต่ผู้ถูกร้องไม่สามารถดำเนินการได้ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น กรณีจึงมีเหตุให้ยุบพรรคชีวิตที่ดีกว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง

ประเด็นที่สอง กรรมการบริหารพรรคชีวิตที่ดีกว่า จะจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่อีกไม่ได้ภายในกำหนดห้าปีนับตั้งแต่วันที่พรรคชีวิตที่ดีกว่าถูกยุบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ หรือไม่

พิจารณาแล้ว เห็นว่า เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชีวิตที่ดีกว่าและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗ บัญญัติห้ามมิให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่ง

กรรมการบริหารพรรคที่ถูกยุบตามมาตรา ๔๒ วรรคสอง จดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พรรคการเมืองนั้นถูกยุบ ดังนี้ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าผู้ดำรงตำแหน่ง กรรมการบริหารพรรคผู้ถูกร้องตามคำขอของผู้ร้องยังคงดำเนินกิจการของพรรคอยู่ในช่วงเวลาที่มิเหตุให้ยุบพรรค ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๒ จึงชอบที่จะมีคำสั่ง ตามคำขอของผู้ร้องได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ให้ยุบพรรคชีวิตที่ดีกว่าตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๓ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๔๒ วรรคสอง และมีคำสั่งห้ามมิให้ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารพรรคชีวิตที่ดีกว่าตามคำขอของผู้ร้อง จดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือมีส่วนร่วมในการจดแจ้ง การจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นใหม่ ภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่มิคำสั่งยุบพรรคชีวิตที่ดีกว่า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๙๗

นายบุญส่ง กุลบุปผา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ